

گاستروانتریت ، عفونتی در روده است که با علائم اسهال ، تهوع و استفراغ خود را نشان می دهد و همچنین منجر به از دست دادن آب و الکترولیت های بدن می شود . کم آبی در نوزادان و کودکان سریعتر از بزرگسالان اتفاق می افتد و منجر به کاهش وزن بدن شده و به یک بیماری جدی تبدیل می گردد و کودک نیاز به بستری شدن پیدا می کند .

علل گاستروانتریت: این بیماری اغلب در فصل زمستان و اوایل فصل بهار اتفاق می افتد . علت این بیماری نفوذ باکتری و ویروسها به روده کوچک از راه غذا ، دستهای آلوده و اسباب بازی است . گاهی نشانه ای از عفونت دیگر مانند آنفولانزا باعث شده عامل عفونت از طریق خون به روده ها گسترش یابد .

این امکان وجود ندارد که کودک را از تمامی میکروبها دور نگه داشت اما شستشوی صحیح دست توسط تمام اعضای خانواده بهترین راه پیشگیری از سرایت بیمار است . توصیه می گردد شستشوی دست به مدت ۶۰-۴۰ ثانیه با آب و صابون انجام شده و سپس با حوله تمیز خشک شود .

علائم بیماری:

۱- اسهال بصورت مدفوع آبکی و نرم

۲- تهوع و استفراغ

۳- تب

اقدامات لازم به منظور بهبودی کودک مبتلا به

گاستروانتریت:

بکارگیری تدابیر مناسب در منزل ، در بهبودی کودک نقش بسزایی دارد. رژیم غذایی کودک در صورت داشتن اسهال نیاز به تغییر

دارد و اگر کودک از شیر مادر تغذیه می کند بایستی طبق نیاز ادامه یابد و اگر از شیر خشک استفاده می کند بایستی تغذیه وی با شیر خشک هایی با فرمول مخصوص انجام شود . (با مشورت پزشک)

گاهی مصرف یک غذای جدید در نوزادان علائمی شبیه گاستروانتریت ایجاد می کند که باید برای رفع آن به پزشک مراجعه کنند .

در کودکان بزرگتر استفاده از غذاهای با ارزش بالا و حجم کم (به علت عدم تحمل و کاهش اشتهاى کودک) بسیار مهم است . با استفاده از غذاهای زود هضم مانند سوپ مغذی ،

برنج به صورت کته ، ماست ، گوشت و سبزیجات آب پز و میوه جات مناسب مانند سیب و موز بشدت توصیه می شود . اما از مصرف چربی و شکر بایستی پرهیزید .

ORS مایع درمانی خوراکی مورد استفاده در اسهال کودکان است که در حقیقت پودرهای حاوی املاح و قند ضروری جهت جایگزینی در اسهال می باشد و در صورت حل شدن در یک لیتر آب جوشیده میزان مناسب و بهترین جذب را در دستگاه گوارش کودک فراهم می کند . مایع پس از تهیه در یخچال نگه داشته شود و تا ادامه دفع اسهال به کودک خوراندن شود

از دادن آب به تنهایی و چای روشن به کودک جلوگیری شود چون این دو

جایگزین مناسبی برای آب و مواد معدنی مورد نیاز کودک نمی باشد. چنانچه کودک نمی تواند مایعات را در معده نگه دارد به سرعت کم آب می شود و با کمبود آب مواجه می گردد پس مقدار زیادی ORS در نوبتهای مکرر و در هر نوبت با مقدار بسیار کم بایستی به او داده شود . مثلاً می توان هر ۵ دقیقه ، با ۲ قاشق چایخوری شروع کرد و اگر

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

بیمارستان قلب الزهرا (س) و کودکان شهید حجازی

کد: PA-EP-۴۶-۰۳

گاستروانتریت

تهیه کننده: راضیه نگهداری کارشناس پرستاری

ناظر کیفی: آرزو چایچی کارشناس ارشد پرستاری

تابستان ۱۴۰۰

Reference

۱-www.pubmedhealth.com

۲-www.medscape.com

مرکز درمانی جهت جایگزینی مجدد مایعات از طریق رگ
مراجعه نمایید .

۱- اسهال کودک ۱۰-۷ روز ادامه یافت

۲- کودک دچار کاهش ادرار شود

۳- دهان خشک

۴- عدم اشک ریزی در هنگام گریه

۵- چشمها شبیه غروب خورشید

۶- گیجی و خواب آلودگی

۷- تشنگی

یکی از مشکلاتی که در هنگام اسهال با آن مواجه می شوید ، ایجاد قرمزی و حساسیت شدید به پوشاک می باشد . (Diaper rash) . در این زمان بایستی از بستن پوشاک تا حد امکان جلوگیری نمود . ناحیه را با آب و صابون شستشو نمایید و پس از خشک کردن از پماد مناسب طبق نظر پزشک استفاده کنید . از ماندن مدفوع روی پوست کودک جلوگیری شود و برای آرامش و کاهش درد در کودک از حمام نشستی استفاده کرد . مادر بعد از تعویض پوشاک باید دستهای خود را بشوید .

تنها راه جلوگیری از گاستروانتریت

رعایت بهداشت فردی و عمومی است .

بتواند آب را به مدت یک ساعت در معده نگه دارد ، (در صورت عدم استفراغ) میزان آن را دوبرابر کرده و فواصل را به ۱۵ دقیقه رساند .

به کودک به هیچ عنوان آب میوه داده نشود چون کم آبی تشدید شده و از مصرف داروهای ضد اسهال بدون نسخه نیز جلوگیری شود .

از دادن نوشیدنی های کربنات دار ، ژله و سایر نوشیدنی ها نیز جلوگیری شود زیرا این نوشیدنی ها بدلیل داشتن شکر و چربی باعث از دست رفتن آب و املاح خواهد شد . در بین وعده های غذایی به صورت مکرر از محلول ORS (ا،ا،ر ، اس) استفاده شود .

درمان خوراکی در صورت کم آبی خفیف تا متوسط ، با شروع مجدد غذای انتخابی برای کودکان می باشد و دادن مایعات وریدی مورد نیاز نمی باشد . به مدت طولانی نیز نباید رژیم غذایی مایعات به کودک داد .

کودکان به سرعت دچار کم آبی شدید می شوند پس اگر بیشتر از ۲۴ ساعت نتوانستید مایعات بدن را جایگزین کنید و علائم زیر بروز کرد بایستی در اسرع وقت به نزدیکترین